ANUL VI. — No. 1442 EDIȚIA A DOUA VINERI 19 FEBRUARIE 1893

NUMERUL 10 BANI

ABONAMENTELE
INCEP LA 1 ŞI 15 ALE FIE-CAREI LUNI
şi se plătesc tot-d'a-una înainte

In Bucureşti la casa Administrației.
Din Județe şi Streinătate prin mandate postale
Un an în țară 30 lei; în streinătate 50
Şease lunĭ „ 15 „ „ „ 25
Treĭ lunĭ „ 8 „ „ „ 13

Un numĕr în străinĕtate 15 bani

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

Adevĕrul

Să te ferești Române! de cuiŭ strein în casă
V. Alexandri.

NUMERUL 10 BANI

ANUNCIURILE
Din BUCUREŞTI şi JUDEȚE se primesc NUMAI la ADMINISTRAȚIE
din Străinĕtate, direct la administrație şi la toate oficiele de publicitate.
Anunciurĭ la pagina IV . . . . . . 0,30 b. linia
„ „ III . . . . . . 2,— lei „
„ „ II . . . . . . 3,— „ „
Insertiunele şi Reclamele 3 lei rândul.
La Paris, ziarul se găseşte de vênzare cu numĕrul la kioscul No. 117, Boulevard St.-Michel.

UN NUMĔR VECHIŬ 30 BANI

ADMINISTRAȚIA
No. 16, — STRADA ACADEMIEĬ, — No. 16

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACȚIA
No. 16, — STRADA ACADEMIEĬ, — No. 16

Bucureşti, 18 Februarie 1893

LEGEA COMUNALA

I

S'a zis bine: Guvernul D-luĭ L. Catargiu nu e un guvern *conservator*. Un guvern conservator caută să conserve o stare de lucrurĭ la care s'a ajuns, — şi guvernul D-luĭ L. Catargiu nu conservă nimic. El schimbă totul, el reformează totul. Şi toate reformele sunt înapoiate; ele represintă faze trecute ale desvoltăreĭ noastre sociale, şi constituesc nişte uriaşĭ paşĭ îndărăt față cu revendicările cucerite în diferitele ramurĭ de activitate ale societățeĭ noastre. Guvernul D-luĭ L. Catargiu e prin urmare un guvern *reacționar*. Acesta-ĭ cuvintul propriŭ pentru a-l califica.

Dovadă sunt toate legile ce le aduce şi pe care Adunările de mamelucĭ le votează *tale-quale* cum li se presintă: legea organizațieĭ administrative, legea județiană, legea jandarmerieĭ rurale, legea cleruluĭ... Acuma un noŭ proiect, cu aceleaşĭ tendințe reacționare, s'a adus înaintea Senatuluĭ: *proiectul de lege pentru organizarea comunelor urbane.*

Comunele urbane şi rurale sunt regulamentate de două legĭ: legea din 15 Iunie 1886 pentru alegerea consilielor comunale şi legea comunală din 7 Maiŭ 1887. Această din urmă lege nu e de o cam dată după placul guvernuluĭ. Va veni rîndul şi celeĭ dintêiŭ. Spiritul descentralizător, mult-puțin, care domneşte în legea din 1887, îl supĕră. Controlul consiliuluĭ asupra actelor administrațieĭ nu-l aranjează de loc.

Astăzĭ, — zice raportul delegaților, — consiliul comunal *este aproape permanent şi se amestecă în administrațiunea afacerilor comunale*, ceea ce produce o adevĕrată confuziune. (!) *El numeşte şi revoacă pe funcționarĭ şi la fie care moment trebue să-şĭ dea cuvîntul sĕŭ asupra afacerilor celor maĭ neînsemnate.*

Această stare de lucrurĭ a căutat „*să o remedieze*“ D. L. Catargiu cu proectul sĕŭ pentru organizarea comunelor urbane. In ce chip? — raportul delegaților (raportor D. C. Popescu) o arată. E un raport de toată frumuseța; e un istoric lung şi pretențios al diferitelor faze prin care a trecut reforma comunală de la 1864 încoace şi al căruia singur avantagiŭ e de a pune în evidență reacționarismul aşa porecliților conservatorĭ din toate timpurile.

Raportul începe prin a constata că prima noastră lege comunală este acea votată de Adunarea națională la 1863 şi promulgată la 2 Aprilie 1864. Cu o transparentă părere de reŭ, constată, maĭ departe, că *legiuitoriĭ din 1863 n'aŭ păstrat nimic din dispozițiunile regulamentuluĭ organic*, ci s'aŭ mărginit a lua întocmaĭ legea belgiană din 1836.

Partidul conservator însă a modificat această lege, la 1874; şi modificările făcute aveaŭ de scop să înpuțineze drepturile de control ale consiliuluĭ: Primarul administrează singur (art. 72 şi 81); el numeşte şi revoacă pe funcționarĭ (art. 78); pe primar îl numeşte şi îl revoacă ministrul; iar modificarea radicală — fala partiduluĭ conservator! — este că *în loc de colegiul unic al legeĭ din 1864, a înființat maĭ multe colegiĭ şi adecă: două colegiĭ în oraşele nereşedințe, treĭ colegiĭ în oraşele reşedințe şi patru colegiĭ în cele opt oraşe principale ale țăreĭ!*

Legea din 1874 însă, *de şi* **aproape** *inofensivă*, a fost aspru criticată de partidul liberal. Ea a fost botezată lege reacționară şi, îndată după venirea sa la putere, guvernul liberal, prin o lege din 1876, a abrogat-o şi a repus în vigoare legea din 1864.

Voițĭ să ştițĭ atuncĭ liberaliĭ ce aŭ făcut? Să urmărim raportul:

Liberaliĭ s'a pus atuncĭ pe lucru, şi în 1878, fiind ministru de interne repaosatul C. A. Rosetti, s'a depus un proiect de lege prin care se tindea să se realizeze *independența şi descentralizarea* complectă a comuneĭ.

Fireşte, raportorul vorbeşte cu oroare de acest proiect al luĭ Rosetti şi constată cu satisfacție că el *a fost lăsat să zacă în arhivele Camereĭ.*

La 1882 — o altă lege comunală. Punctele eĭ esențiale sunt acestea: colegiul electoral comunal — colegiu unic — se compune din toțĭ alegĕtoriĭ colegiilor I, II şi III pentru Cameră şi din delegațiĭ colegiuluĭ IV; se sporeşte numĕrul consilierilor şi se dispune ca *primarul şi ajutoarele să se aleagă de consiliŭ, confirmându-se numaĭ prin decret regal.*

In 1885 liberaliĭ vin cu un noŭ proiect, care a devenit maĭ târziŭ legea din 7 Maiŭ 1887, astă-zĭ în vigoare. S'a luat ca normă legea din 1864 şi i s'aŭ adus câte-va modificărĭ, privitoare maĭ ales la alegerile comunale.

Era de datoria guvernuluĭ conservator — continuă raportul — să vină la rêndul sĕŭ cu o nouă lege comunală. Această datorie şi-a indeplinit-o, prezentând proectul de față, care se ocupă, după cum am arĕtat numaĭ de comunele urbane, rezervând comunele rurale, care aŭ o situațiune deosebită, pentru o altă lege specială.

Intr'un alt articol vom arĕta cum a înțeles guvernul conservator să se achite de această *datorie* şi care sunt *îmbunătățirile* (!?!) introduse în proectul sĕŭ de lege.

Până atuncĭ însă nu ne putem opri de a constata că orĭ de câte orĭ conservatoriĭ aŭ trecut pe la putere aŭ căutat să modifice legea comunală într'un sens reacționar. Legea comunală din 1874, *cea cu patru colegiĭ electorale*, este şi va rĕmânea titlul de glorie al partiduluĭ conservator în această materie.

Astă-zĭ, în proectul prezentat Senatuluĭ, aceleaşĭ tendițe. Liberaliĭ, după ce vor veni la putere, vor avea datoria de a abroga şi această lege, **aproape** *inofensivă*, după cum aŭ abrogat la 1876 legea făcută de conservatorĭ în anul 1874.

Ioan N. Roman.

TELEGRAME

VIENA, 16 Februarie. — *Politische Correspondenz* anunță că D. Esarcu, ministrul Românieĭ la Roma trebuie să părăsească imediat postul sĕŭ şi că va fi înlocuit cu D. Alexandru Emanuel Lahovary, actualmente secretar general al afacerilor strĕine.

BERLIN, 16 Februarie. — Reichstag. D. de Caprivi a zis, rĕspunzênd D-luĭ Bebel, că dacă un tribunal hotărăşte restituirea Alsacieĭ-Lorene, el e convins că națiunea germană nu s'ar supune acesteĭ sentințe şi că ea ar preferi să se sacrifice până la ultima picătură de sânge (aplause).

INSTANTANEE

I. L. Caragiale

Fost sufler, fost autor şi director de teatru, a contractat din copilărie multe din apucăturile actorilor: e tipul cabotinuluĭ literar.

Autor a multor opere de mare valoare — pe carĭ are să le scrie.,. Dar nu! — nu va maĭ lucra nimic serios într'o țară de mofturĭ, unde nu se încurajază arta şi literatura adevĕrată. De aceea şi pusese de gând să părăsească acest Orient incult şi să se exileze de bună voe în Occidentul luminat — la Kècikemet.

Singurul bucureştean care s'a alipit de fosta „Junime“ literară din Iaşĭ — *rara avis*, gâscă rară.

In politică, lipsă totală de principiĭ, totuşĭ o extremă consecuență: votează regulat cu opoziția, deşi iĭ este totdeauna antipatică.

Posedă secretul de a'şĭ câştiga vrăjmaşĭ nouĭ şi de a'şĭ pierde prietiniĭ vechĭ. Dintre aceştia, puținiĭ cu carĭ încă nu s'a certat iĭ găsesc oare care merite ca prosator.

Ne avênd un unchiŭ în America, a trebuit să se mulțumească cu o mătuşe în Europa.

Şi-a făcut studiile la şcoala lumiĭ — unde nu se cer examene.

Particularitățĭ — Meloman; ureche, memorie şi gust muzical bine desvoltate. Superstițios; iĭ place să'ĭ trosnească chibriturile: e semn că vin banĭ, de aceea nu uită niciodată să le usuce înainte de a le întrebuința.

Allegro

Jaful cu drumurile

In unul din numerile trecute, Directorul nostru a propus o soluțiune în chestia tocmelilor agricole.

D-sa a zis: Facețĭ apa şi drumurile libere şi țăraniĭ vor fi în stare de a se călăuzi numaĭ de dreptul comun în relațiile lor cu mariĭ agricultorĭ.

Intr'adevĕr, proprietariĭ, şi maĭ ales arendaşiĭ, monopolizând apa şi drumurile de pe moşiile lor, aŭ în mână toate condițiunile de existență ale țăranuluĭ şi pot să'l stoarcă după plac.

Iată o dovadă, din multele care s'ar găsi, dacă s'ar căuta:

In județul Muscel, locuitoriĭ din treĭ comune: **Valea Mare, Vieroşu** *şi* **Colibaşu** *aŭ fost şi sunt jefuițĭ de mulțĭ anĭ ziua nămiaza mare, pentru că trec pe un drum ce duce la Piteştĭ prin proprietatea D-luĭ Grigore Racoviceanu, drum recunoscut nu numaĭ prin vechimea luĭ ca drum comunal, dar şi prin încheierea făcută în anul 1887 de un delegat al comitetuluĭ permanent, de sub prefect şi de inginerul județuluĭ.*

Jafurile, comise asupra sătenilor de proprietarul în chestiune pentru acest drum, sunt de necrezut. Argațiĭ luĭ despoaie pe bietiĭ oamenĭ de tot ce găsesc la eĭ: mămăliga din traistă, zeghea din spinare, basmalele din capul femeilor, totul e bun, totul se ia, numaĭ pentru că victimile trec pe acel drum. Grigore Racoviceanu are la curte buțĭ întregĭ înfundate şi pline cu borfele luate zălog de la țăranĭ.

Sunt la parchetul de Muscel o mulțime de plângerĭ şi de acte în această privință; dar, fiind că pentru țĕranĭ dreptate nu există, plângerile se pun la dosar.

In cele din urmă, țĕraniĭ din cele treĭ comune maĭ sus numite, desperațĭ, aŭ cerut, în toamna trecută, comitetuluĭ permanent de Muscel autorizația de a şoseluĭ eĭ, pe socoteala lor, acel drum sub conducerea ingineruluĭ județuluĭ.

Autorizația li s'a dat şi eĭ, cu propria lor cheltuială, aŭ şoseluit un kilometru şi jumĕtate din acest drum. Toată iarna lumea a circulat pe dênsul, deşi nu era terminat.

Ce se întâmplă însă? Grigore Racoviceanu a alergat pe la puternicii zileĭ şi a obținut distrugerea drumuluĭ. Comuna **Valea Mare** *a şi primit ordin în acest sens.*

Intrebăm acum pe D. ministru de interne: cum rĕmâne cu aprobarea comitetuluĭ permanent de Muscel, care a trimis chiar pe inginerul sĕŭ, ca să conducă lucrarea de şoseluire?

Cum rĕmâne cu jaful, care începe din noŭ?

Căpăta-vom vr'un rĕspuns? Face-se-va dreptate țĕranilor? Libera-se-va drumul?

Ne îndoim.

Vom vedea însă, şi vom reveni.

Argus

APA LA IAŞI

VI

— Foarte bine, — ni se va zice, — aşa e; sistemul căutăreĭ marilor întreprinderĭ publice prin concesiunĭ e rĕŭ. Dar atuncĭ care vĕ este soluțiunea, — pentru că o soluțiune trebue să se dea cestiuneĭ alimentăreĭ oraşuluĭ Iaşĭ cu apă potabilă?

Soluțiunea e foarte simplă şi însuşĭ D. S. Konya a dat-o prin una din propunerile ce a făcut şi asupra căreia ne mirăm că n'a stăruit nicĭ de cum.

De oare ce la comuna Iaşĭ sunt atâtea studiĭ în chestia apeĭ; de oare-ce în aceste studiĭ toate posibilitățile de a se găsi apă sunt prevĕzute şi toate sistemele de a o aduce până la Iaşĭ şi de a o distribui în oraş sunt preconizate; şi de oare-ce un început de încercărĭ practice s'a făcut pe platourile din jurul Iaşilor, după sistemul propus de D. Ant. Sc. Savul, care s'a găsit cel maĭ rațional şi maĭ convenabil din toate punctele de vedere intereselor comuneĭ; — datoria consiliuluĭ comunal era de la sine indicată: *Nu-ĭ rĕmânea de cât să adopte unul din sistemele propuse*, cel maĭ potrivit cu interesele de tot felul ce sunt implicate în resolvirea uneĭ asemenea cestiunĭ. *Şi dacă alegerea s'ar fi oprit asupra sistemuluĭ celuĭ maĭ încercat*, — acel al D-luĭ ingĭner Ant. Sc. Savul, — *atuncĭ s'ar fi putut calcula fără nicĭ o greutate costul întregeĭ lucrărĭ pentru alimentarea oraşuluĭ Iaşĭ cu apă.* Căcĭ s'ar fi zis: S'aŭ făcut atâtea săpăturĭ, aŭ costat atâta şi s'a obținut atâta cantitate de apă. Dar Iaşul are nevoe de 20.000 m.c. pe zi pentru îndestularea tuturor trebuințelor (şi să nu se supere D. Ab. Buiucliu, aceasta e cantitatea de apă trebuitoare oraşuluĭ Iaşĭ); şi de oare-ce trebuesc 20.000 m.c. atuncĭ trebue să se facă atâtea săpăturĭ; care vor costa atâta.

Odată prețul lucrărilor stabilit, — şi în chipul acesta s'ar fi putut stabili cu o preciziune aproape matematică, — *consiliul comunal trebuia să voteze un credit pentru întreaga lucrare şi apoĭ să stăruiască din toate puterile ca creditul să fie aprobat de minister şi votat de Camere. Lucrările ar fi putut începe la primă-vară şi în doĭ anĭ s'ar fi isprăvit. Ceea ce va face concesionarul vênzênd apă la particularĭ şi încasând o sumă oare-care de metrul cub, ar fi făcut comuna*, — şi prețul ar fi putut să fie cu mult maĭ ieftin pentru cetățenĭ, (10—15 b. metrul cub, în loc de 50—60 b.). *Câştigul concesionaruluĭ ar fi fost în tot cazul al comuneĭ, dacă şi ea ar fi luat 50—60 b. de metrul cub; şi acel câştig s'ar fi adăugat la anuitate, pentru a se amortiza împrumutul ce ar fi necesitat lucrarea într'un timp de patru cincĭ orĭ maĭ scurt.*

Dar am auzit vorbindu-se de *încredere*.

— N'am încredere în acest sistem; n'am încredere să daŭ ingineruluĭ comuneĭ această mare lucrare.

Foarte bine! Las' că un consiliŭ maĭ încrezĕtor de cât actualul consiliŭ de Iaşĭ, maĭ rar. Era cestiune de încredere când s'aŭ dat ceĭ 15.000 de leĭ D-luĭ Sc. Vârnav, pentru ca să presinte ghiduşia ceea de propunere, care a fost pusă la dosar. Şi consiliul comunal, în urma câtor-va recomandațiunĭ bine-voitoare, s'a grăbit a avea toată încrederea, ca să arunce baniĭ comuneĭ pe fereastră. Dar în sfârşit...

N'aŭ încredere D-niĭ consilierĭ în serviciul technic al comuneĭ? Atuncĭ aducă *o celebritate*, care să se pronunțe atât asupra studielor din arhiva primărieĭ, cât şi maĭ cu seamă asupra săpăturilor de la Aroneanu, Şapte-Oamenĭ şi Miroslava. Şi cum va zice celebritatea, aşa să rĕmâie.

Căcĭ un lucru e de notat aci. Până acum diferitele celebrităţĭ, care aŭ fost importate după vremurĭ de autoritatea comunală ca să se rostească în chestia apeĭ, nu s'aŭ putut rosti de cât asupra studielor existente în arhiva primărieĭ. Acuma, că aŭ fost imparțialĭ saŭ părtinitorĭ când şi-aŭ dat opinia, că aŭ avut în vedere interesele comuneĭ saŭ ale concesionarilor, — e altă socoteală. Dar orĭ-cum fie, asupra aplicațiunilor deja făcute, asupra drenurilor de la Aroneanu, Şapte-Oamenĭ şi Miroslava, celebritățile nu s'aŭ putut pronunța, pentru cuvêntul că invazia lor s'a întâmplat maĭ 'nainte că lucrările în cestiune să se fi făcut, iar în ce priveşte pe ultima celebritate, D. Sc. Vârnav, care nu se găseşte în acest caz, el nu le-a vĕzut, nu le-a studiat — *et pour cause* — şi nu s'a pronunțat asupra lor.

Aşa în cât, în urma venireĭ mult aşteptateĭ celebrităţĭ, a aceluĭ misterios Mesia hidraulic, asupra căreia consiliul comunal să fi căzut de acord şi în care să aibă toată încrederea, s'ar fi putut lua o hotărîre în sensul cum am arĕtat maĭ sus, — şi comuna s'ar fi putut alimenta cu apă prin propriele eĭ mijloace, cu mult maĭ bine de cât o va face concesionarul şi mult maĭ eftin.

In realitate, când consiliul comunal a votat concesiunea, a votat *nealimentarea oraşuluĭ Iaşĭ cu apă*, căcĭ a vota o concesiune însemnează a vota amânarea chestieĭ la calendele greceştĭ.

De la 1872 şi până astăzĭ aŭ fost patru propunerĭ: Care e consiliul care a avut curajul să aprobe una? Care va fi consiliul care va avea curajul să voteze concesia admisă în principiŭ de actualul consiliŭ?

Iată cu câtă seriositate, cu câtă pricepere şi cu câtă tragere de inimă lucrează părințiĭ comuneĭ Iaşĭ pentru interesele comuneĭ. Opt zile bat apa în piuă pentru *alimentarea* — şi după opt zile sfîrşesc prin a vota *nealimentarea* oraşuluĭ cu apă potabilă.

Şi să nu creadă cum va cetitoriĭ că spunem aceasta în hatârul contrastuluĭ de cuvinte: *alimentarea* — *nealimentarea*. E curatul adevĕr. Consiliul comunal de Iaşĭ a votat de fapt *nealimentarea oraşuluĭ cu apă.*

Iată de altmintrelea cum se exprimă chiar *Era Nouă*, organ amic actualuluĭ consiliŭ, după ce reproduce propunerea D-luĭ S. Konya:

„*In urma adoptăreĭ acesteĭ propunerĭ, chestiunea alimentăreĭ oraşuluĭ Iaşĭ cu apă intră într'o fază nouă. (?!)*

„*Se vor face broşurĭ descriptive, publicațiunĭ în străinătate, etc etc. Se vor ivi, credem, şi concurențĭ pentru a lua în concesiune aprovizionarea oraşuluĭ cu apă, cum s'aŭ maĭ ivit cu 10—15 anĭ în urmă, când comuna nu poseda nicĭ atâtea studiĭ câte posedă acum.*

„*Totuşĭ?*

„Totuşĭ noĭ nu credem că prin această resoluțiune a Consiluluĭ nostru comunal, chestiunea apeĭ e maĭ înaintată de cum era până acum.

„O dovadă de tărăgăneala cu care se realizează concesiunile pentru marile îmbunătățirĭ de care are absolută nevoe Iaşul e şi concesiunea iluminarisireĭ oraşuluĭ cu gaz aeriform saŭ cu electricitate.

„Fi-va maĭ norocoasă chestiunea apeĭ de cât a iluminatuluĭ?

„Să dea Dumnezeŭ!“

Acuma, — cetățeniĭ ieşenĭ să judece de modul cum înțelege consiliul comunal de Iaşĭ să resolve marile cestiunĭ şi îmbunătățirĭ pentru oraşul lor.

Ioan N. Roman.

CESTIUNI ECONOMICE

SCHIȚA ISTORICA
despre desvoltarea agriculturei în România
(Veacul al XIV-lea-XIX-lea).

Publicăm următorul interesant articol ca schiță istorică asupra desvoltăreĭ agricultureĭ în România, estras din *Gazeta Săteanuluĭ* şi datorit unuĭ scriitor bine cunoscut în țară, care se ascunde sub inițialele *I. N.*

Cititoriĭ vor putea aprecia valoarea aceste interesante schițe şi maĭ ales adâncile cunoştințĭ ale autoruluĭ eĭ.

Oamenıĭ aŭ deprinderea de a judeca după dênşiĭ pe alțiĭ şi după timpul de astă-zĭ timpurile trecute şi totuşĭ câtă deosebire e între om şi om, dacă oameniĭ nu-s de aceiaşĭ bae saŭ tagmă, câtă deosebire între veac şi veac, dacă aste veacurĭ sunt ceva maĭ depărtate unele de altele! Sunt mulțĭ carĭ simt o uşurare sufletească, o grije maĭ puțin, când pot spune: „Aşa a fost de când lumea şi tot aşa va fi acum şi pururea şi în veciĭ vecilor amin“. Totuşĭ ceva ceva să scormolim trecutul şi vom da de stărĭ sociale şi de modurĭ de traiŭ depărtate de ale noastre ca cerul de pamênt şi ca răsăritul de sfinţit.

Vom da aicĭ pentru cetitoriĭ *Gazeteĭ Săteanuluĭ* un rezumat despre desvoltarea agricultureĭ în România aşa cum o putem urmări cu documentele de tot felul ce ne staŭ acuma la îndemână. Şi când zic aceasta, rog să nu se creadă că

repet clişeul obicinuit al celor ce nu vor să'şi dea osteneală, adică nu voiŭ să zic că noi n'am fi având încă materialele trebuitoare pentru a putea cunoaşte de unde venim şi unde ne aflăm. Ba, îndrăznesc a zice că avem destul material pentru a spune şi încotro mergem. De altfel mersul omenireĭ care într'o vreme era aşa de încet, în cât un om din copilărie până la moarte nu vedea nicĭ o schimbare, acum a început a se grăbi într'atâta în cât se cunoaşte deosebirea în zece anĭ şi chiar an cu an. Lucrul de alt-fel e şi aproape de mintea omuluĭ: după vremurĭ carul progresuluĭ îl trăgeaŭ boiĭ, acum îl duce aburul şi mâine-poimâine electricitatea şi apoĭ poate şi alţĭ agenţĭ naturalĭ şi maĭ repezĭ. E vorba numaĭ să ne păstrăm sîngele rece şi să nu ameţim.

Am zis că vom arăta desvoltarea agricultureĭ de la veacul al XIV-lea până azĭ, dar nu putem să nu începem ceva maĭ de sus, căcĭ orĭ cine înţelege că dacă ne mărginim în trecut la veacul al XIV-lea asta n'o facem de gust, ci maĭ mult din pricina lipseĭ de documente. Dacă ar fi vorba să spunem câte ceva despre agricultura la Dacĭ, Geţĭ saŭ în general la popoarele tracice din carĭ făceaŭ parte poporul Dacilor şi al Goţilor am avea câte ceva frumos de povestit. Tot asemenea am putea spune şi despre Sciţĭ... dar e vorba de agricultura la românĭ şi să ne mărginim la materia noastră...

Cea maĭ veche urmă despre agricultură la Românĭ o găsim în faptul că Româniĭ ca Tracĭ şi Ilirĭ romanizaţĭ aveaŭ cunoştinţa agricultureĭ încă înainte de romanizare, de oare-ce grupa Traco-iliroligură a popoarelor indo-europene aŭ adus agricultura în peninsula balcanică, în Italia şi Franţa. Apoĭ coloniştiĭ romanĭ carĭ aŭ lucrat la romanizarea acestor elemente aŭ fost şi eĭ agricultorĭ vestiţĭ. Maĭ departe chiar şi elementul slav care s'a absorbit maĭ apoĭ de către poporul romanic, cunoştea agricultura, decĭ Româniĭ aveaŭ cunoştinţa agricultureĭ chiar de la leagănul naţionalităţeĭ lor. Apoĭ de şi cuvintele *grîŭ*, *orz*, *secară*, *meiŭ*, *agru* (ogor în limba din veacul XIV-lea), *arare*, *semănare*, *secere*; *arie*, *trier*, *vânturare*; *sapă*, *falce* (care în limba veche însamnă coasă), etc., nu complectează toate cele privitoare la agricultură, nu putem trage din ele încheere că româniĭ vor fi avut aceste cuvinte fără să fi fost singurĭ muncitorĭ de pămênt. Lipsa de nume româneştĭ pentru *plug* (slav), *cobîlă* (slav), *grindeiŭ* (slav), *cormană* (coarnele pluguluĭ, slav), *plas* (slav), *ralĭţă* saŭ *rariţă*, *brazdă*, *răzor*, *greblă*, *snop*, *clae*, *grapă*, dovedeşte fireşte o mare influenţă slavă, dar nu că agricultura am îmvăţat'o de la slavĭ, căcĭ e principiŭ că trebue să judecăm despre existenţa saŭ neexistenţa unuĭ lucru la un popor în trecut nu după lipsa numeluĭ în limba aceluĭ popor, căcĭ proba negativă n'are valoare; ci numaĭ putem spune că dacă aflăm cuvîntul iar apoĭ trebue să fi fost şi lucrul. Asta pentru că moda face adesea să se părăsească un cuvînt vechiŭ pentru unul noŭ strĕin. Decĭ o-dată ce avem în româneşte cuvinte pentru ogor (agru), pentru *arat*, *semănat*, *secerat*, *treerat*, *arie* suntem în drept să zicem că agricultura n'a fost nicĭ o-dată părăsită de românĭ de la romanizarea lor şi dacă în loc de cuvinte romane pentru plug, grapă, clae, snop, etc. avem slave, asta dovedeşte numaĭ că s'a perdut cele vechĭ româneştĭ şi s'aŭ înlocuit prin acestea. Noĭ cunoaştem numaĭ limba română de la al XVI-lea veac încoace şi încă şi pe aceasta numaĭ din cărţĭ bisericeştĭ şi totuşĭ chiar din acestea tot aflăm lucrul însemnat că de pildă de şi azĭ nicăierĭ în Dacia luĭ Traian nu se maĭ zice ogor, totuşĭ odinioară s'a zis *agru*, adică am avut cuvîntul latin pe care apoĭ l'a înlocuit cuvîntul slav. De asemenea e de crezut că în loc de *snop* am avut *mănunchiŭ*, în loc de *plug*, *aratru*, în loc de *coasă*, *falce*, etc. De alt-fel învăţaţiĭ carĭ aŭ încercat a reconstrui viaţa poporuluĭ ariac înainte de plecarea luĭ din Asia centrală aŭ lucrat tocmaĭ aşa cum spunem şi un alt-fel.

Cea maĭ veche amintire de agricultură la Româniĭ din Moldova şi Muntenia saŭ maĭ bine zicênd din Muntenia e de la 1247, decĭ înainte de aşa zisa descălecare a doua, şi anume aflăm urma aceasta în actul prin care regele Ungarieĭ Bela dărueşte cavalerilor caseĭ ospitaluluĭ din Erusalim toată Valahia şi la dreapta şi la stânga Oltuluĭ, regulând tot-odată şi veniturile cum să se împartă între rege şi cavalerĭ. Din Oltenia nu le dărueşte chenezatul luĭ Litean (Linioi) pe care îl lasă Valahilor în condiţiile vechĭ; din Valahia mare (pe atuncĭ zisă Cumania), le dă tot afară de chenezatul luĭ Seneslau pe care-l lasă valahilor în condiţiile vechĭ.

Acest preţios document vorbeşte de creşterea vitelor, de păscărie, de morĭ ce se aflaŭ la Românĭ şi vorbeşte şi de agricultură, însă fără a ne da vre-o lămurire ceva în privinţa câtimeĭ de grîŭ, orz, ovĕz, secară, meiŭ ce se va fi cultivat.

Să trecem la documente din care putem afla maĭ multe.

Cel maĭ vechiŭ document în această privinţă e din anul 1387 dat de Mircea cel Mare călugărilor de la Tismana şi prin care voevodul le dărueşte toată zeciuiala de grîŭ ce i se cuvenea din judeţul Gorj (pe atuncĭ numit Jaleş). Această zeciuială era de 400 de căble saŭ gălete, decĭ tot judeţul dădea 4000 cable de grîŭ în a doua jumătate a veaculuĭ al XIV-lea. Căbla după cum arată D. Hajdĕŭ, era de două baniţe, aşa dar avem 8000 de baniţe saŭ 400 de chile pentru judeţul Gorj. Iată acuma în ce fel deduce D. Hajdĕŭ de aicĭ cam cât va fi produs Muntenia pe atuncĭ. D-sa calculează că producerea medie a Munteniei de la 1861—1873 e de un milion de chile de grîŭ, apoĭ vede a câta parte din producerea aceasta e dată de Gorj şi admiţênd aceiaşĭ proporţie pentru a doua jumĕtate a veaculuĭ al XIV-lea află că întreaga Muntenie va fi produs pe atuncĭ numaĭ 50.000 de chile, decĭ de 20 de orĭ maĭ puţin de cât de la 1861—73. Prin urmare agricultură maĭ mică de cât acuma cu mult. Şi să nu se creadă că pricina ar putea fi numaĭ numĕrul maĭ mic al locuitorilor, de şi juca rolul fireşte şi aceasta, căcĭ avem dovezĭ tot de pe atuncea că agricultura era mult maĭ pe jos de cât păstoria. Iată de unde scoate D. Hajdău această încheere. Astfel în înşirarea dărilor în veacul al XI-lea găsim următorul şir: 1) *oeritul* adică zeciuiala de pe oĭ, 2) *porcăritul* saŭ zeciuiala de pe porcĭ, 3) *albinăritul* zeciuiala de la stupĭ, 4) *căblăritul* zeciuiala de la grâŭ şi alte cereale şi 5) *vinăritul* zeciuiala de la vin. Pe când la începutul veaculuĭ al XVII-lea vedem cu totul alt şir: 1) capitaţia, 2) zeciuiala de pe cereale şi fîn, 3) zeciuiala de la albine şi 4) zeciuiala de la oĭ şi porcĭ.

Astea ni le arată D. Hâjdău în „Columna luĭ Traian“ din 1874 în art. „Origina agricultureĭ la Românĭ“, unde susţine şi ideea că Româniĭ ar fi învĕţat agricultura de la Slavĭ. Că suntem de altă părere am spus maĭ sus.

Orĭ cum de la veacul al XIV-lea şi până la al XVII-lea agricultura a mers crescênd, fireşte în întinderea pămêntuluĭ lucrat maĭ ales.

Pentru desvoltarea agricultureĭ în veacul al XV-lea vom cita afară de cele ce se vor vedea maĭ jos următoarele spuse ale unuĭ musulman care a luat parte la rĕsboiul dintre Turcĭ şi Moldovenĭ la Valea Albă:

„Ajungênd la sultanul acea neaşteptată veste şi părêndu-se de cuviinţa zeluluĭ împĕrătesc de a întoarce puterile sale ostăşeştĭ asupra Moldoveĭ (Bogdanieĭ), aşa dar porunci să se adune soldaţiĭ şi în anul 881 (al Hegireĭ) în primă-vară trimese soldaţiĭ cu steagurile desfăşurate asupra Moldoveĭ, se puse de transportară merindene (de ale mâncăreĭ) cu corăbiĭ de pe Marea Neagră pe Dunăre, şi pregăti toate cele trebuitoare pentru oştile drept credincioşilor. După ce se află de mânia şi de supărarea sultanuluĭ, Domnul Moldoveĭ arse *ogoarele lucrate* din ţara sa, fără a lăsa vre-un semn de grâne, de fructe, saŭ de fîn, ba dădu foc şi munţilor şi câmpurilor...“ (Arh. ist. Hajdĕŭ. T. 1. p. 2. pag. 33).

(Va urma).

Scrisoare deschisă
D-luĭ Gr. Triandafil

A primit, a doua zi după retragerea D-luĭ Triandafil din capul comuneĭ, scrisoarea de maĭ jos, pe care din lipsă de spaţiŭ n'am putut'o publica până astă-zĭ.

Multă lume era nedomirită asupra demisiuneĭ D-voastre din sarcina de primar al Capitaleĭ. Majoritatea consiliuluĭ comunal chiar, nu cunoştea motivul care a provocat această demisiune.

Mulţĭ, şi chiar eŭ unul făceam feĭ de feĭ de ipoteze asupra retrağereĭ D-voastre aşa de subite şi chiar astă-zĭ am fi fost în cercetarea causelor dacă nu ne veneaţĭ chiar D-voastre în ajutor, ca să ne scoatĕţĭ din această nedomirire.

La întrebarea ce v'a pus aseară majoritatea consiliuluĭ asupra motivuluĭ retrağereĭ, aţĭ rĕspuns scurt: din causă că Mihalcea, eŭ şi alţĭ consilierĭ făceam adunărĭ secrete, complotam contra D-voastre şi umblam cu moţiunea de blam în buzunar, aţĭ preferat maĭ bine să vĕ retrageţĭ; de cât să aveţĭ soarta saŭ întîmplarea neplăcută a fostuluĭ primar Orbescu.

Mĕ simt dator, D-le Triandafil, ca să vĕ scot din eroarea în care aţĭ căzut şi a căreia victimă aţĭ fost. Veţĭ fi asigurat, că grupul nostru de consilierĭ, n'a ţinut nicĭ o adunare secretă, avênd de obiect persoana D-voastre;—nicĭ o dată nicĭ idee n'a fost de un complot contra D-voastre, ne cum de vre-un vot de blam. Din contra, aţĭ fost primarul care v'aţĭ bucurat de cea maĭ deosebită consideraţiune. Dacă murmure saŭ nemulţumirĭ aŭ fost, ele nu zaŭ îndreptate contra D-voastre, ci visaŭ pe uniĭ din aceia carĭ vĕ înconjiuraŭ. Dorinţa noastră, a grupuluĭ nostru, era să vĕ rupem din cercul cu care vĕ încongiuraseră câţĭ-va linguşitorĭ mincinoşĭ. Ca probă, votul de blam dat faimosuluĭ Serafim, nu avea alt scop, de cât cel maĭ mare serviciŭ ce puteam să'l aducem D-voastre personal şi oraşuluĭ în genere. Dacă D-vostră aţĭ fi înţeles dorinţa noastră, şi dacă aţĭ fi arătat maĭ multă energie, aţĭ fi putut să inauguraţĭ în Primăria Capitaleĭ o stare de lucrurĭ maĭ serioasă şi maĭ demnă. Căcĭ chipul în care merge de patru anĭ încoace Comuna Bucureştĭ este ,aşa de trist, că un desnodământ fatal nu poate întârzia. Un om ca D-voastră, cu un trecut curat şi o experienţă destul de încercată, acum avea ocazia să puie ordine în toate serviciile primărieĭ, serviciĭ care aŭ ajons în cea maĭ desorganizată, ca şă nu zic destrăbălată stare.

Cu toată stima,
Ioan N. Marinescul.
Consilier comunal.

9 Februarie, 1883.

CORESPONDENTA „ADĔVERULUĬ“
Din Brăila

Agenţiĭ poliţieĭ brăilene se ilustrează pe zi ce merge. Maĭ alaltă-ierĭ o murdară coţcărie cu nişte căruţe cu peşte, despre care v'am scr s la timp, şi aĭ căruia autorĭ principalĭ, un ofiţer de gardiştĭ şi un sergent călăreţ, se găsesc depuşĭ.

Astă-zĭ o nouă coţcărie şi maĭ murdară, a fost comisă de comisarul Vasile Dragomir, ale căruia ispràvĭ vi le-am comunicat.

Pe strada Lipovenilor, domiciliază o femeie anume Maria Lazăr, care are câte-va camere mobilate pe care le închiriază, însă această femee este bănuită de poliţie că în casa eĭ s'ar esercita prostituţia clandestină.

Comisarul Vasile Dragomir, prin mijloacele de care e capabil să uzeze, reuşeşte de lua numiteĭ suma de 40 leĭ şi într'un rînd iarăşĭ 20.

Acum în urmă numitul comisar îĭ pretinde suma de 600 leĭ, sub cuvîntul că o va pune sub protecţia sa în orĭ ce ocasiunĭ, fapt la care femeea s'a opus, însă după câte-va ameninţărĭ s'a hotărît a'ĭ da 300 leĭ.

Comisarul îĭ refusă şi drept resbunare o arestează într'una din zilele trecute la comisia de Roşu, unde o ţine timp de treĭ ore.

Femeia a reclamat D-luĭ Procuror şi acum afacerea se cercetează de şeful poliţieĭ care e delegat personal, însă nu cred ca dînsul să fie curat în această afacere, de oare ce, după cum se vorbeşte, îl protegiază într'un mod prea bătător la ochĭ.

Imediat ce a aflat că s'a depus o plîngere la parchet în contra sa, comisarul Dragomir s'a dus noaptea la orele 12 la domiciliul femeeĭ în cestiune şi îĭ-a violat domiciliul, arestând şi pe o altă femee ce se găsea acolo, care a fost pusă imediat în libertate de către D. Procuror, la a căruĭ cunoştinţă a fost adus acest fapt în cea maĭ mare grabă.

Mĕ întreb în faţa unor asemenea fapte: oare postul de comisar e inamovibil ca acela al unuĭ preşedinte de Tribunal? Negreşit că nu. Dacă nu, atuncĭ cum se face că acest comisar maĭ e menţinut în funcţiune cand el s'a făcut culpabil de atâtea coţcăriĭ?

Oare nu se găseşte în toată Brăila un om onest căruia să i-se încredinţeze un asemenea serviciŭ?

E ruşine ca un asemenea fapt să se maĭ perpetueze şi D. Procuror al onor. Tribunal ar fi de dorit să pue la rezon pe acest comisar care se dă în toate părţile ca favorit al D-sale.

Xerxe

I. MICHELET

Doamna Maria C. A. Rosetti
în
Revolutia de la 1848

(Urmare şi fine)

Cu toate acestea tot satul era acolo, un sat, de românĭ, cărora D-na Rosetti le făcuse cunoscută soarta nenorociţilor lor compatrioţĭ.—Prisonieriĭ încurajaţĭ de vĕdita simpatie a ţĕranilor, declară că nu se vor întoarce, — Ofiţerul numĕrânduşĭ soldaţiĭ, simte bine că nu-ĭ de început o luptă cu un sat înfreg şi pleacă să aducă nuoĭ ordine. Prisonieriĭ, fără a pierde vreme, îşĭ iaŭ haina pe umĕr şi se pun a merge cu pasul omuluĭ care aleargă după libertate. Turciĭ, neputênd face maĭ bine, se silesc să-ĭ urmeze. Nu tocmaĭ fără greutate, eĭ mergeaŭ pe jos tot aşa de iute ca D-na Rosetti în trăsură. D-sa luase vin în drum şi le dădea la fie care popas. Turciĭ de asemenĭ, măcar că eraŭ îngrijaţĭ, de astă călătorie care semăna a fugă, se mângăiaŭ bând tot lungul drumuluĭ; ş'apoĭ, eĭ eraŭ acum pe pămînt creştin, unde se simţiaŭ maĭ liberĭ de prescripţiunile luĭ Mahomet.

Astfel, ajunseră, seara la Sfeniţa, D-na Rosetti care ajunsese maĭ înainte le pregătise o masă bună, vin cafea, în desjuns, liquerurĭ etc. Turciĭ, turburaţĭ deja de bĕutura de peste zi îşĭ pierd minţele, cu desĕvîrşire, fumează pică de somn. Unul dintr'înşiĭ, ne maĭ putîndu-se ţine pe picioare, se culcă şi avu grija de a zice prisonierilor: „Nu cumva să plecaţĭ fără a mĕ fi deşteptat“.

In această linişte adîncă, de odată Turciĭ sunt turburaţĭ. D-na Rosetti adusese pe primar, pe preot şi o mulţime de locuitorĭ: „Unde vĕ sunt paseporturile? îl întreabă primarul. Cum aţĭ îndrăznit să intraţĭ cu arme în pămînturile M. S. Împăratul?“ Bieţiĭ Turcĭ nu ştiură ce să rĕspundă. Rolurile se schimbară: acum eĭ sunt prisonierĭ şi stăruesc să le dea libertatea.

V.

Fuga printre treĭ popoare în arme. Sosirea la Viena.

Era miezul nopţeĭ, cincĭ căruţe aşteptaŭ la poartă. D-na Rosetti şi prietenul sĕŭ Rosental, asistaŭ la explicăre; dar deja prisonieriĭ se urcaseră în căruţe şi o prisoniseră voioşĭ. D-sa proteja ast-fel retragerea şi nu întîrzia de a-ĭ ajunge.

Intr'o intinsoare merseră timp de douĕzecĭ de ceasurĭ în care zdrucinându-ĭ cumplit, biata femee mergea mereŭ încărcată şi cu copilul, care nu voia şi nu cunoştea de cât braţele mameĭ. Puterile îĭ lipseaŭ; bărbatul sĕŭ nu putea s'o caute de cât ridicându-ĭ braţele.

In satul în care se deteră jos nu maĭ rĕmăsese de cât un singur bordeiŭ, singurul scăpat de lupta dintre Ungurĭ şi Sêrbĭ. Era cea maĭ primejdioasă parte a călătorieĭ ce le rĕmăsese de făcut, căcĭ atât o parte cât şi cealaltă învrăjbiţĭ ca nişte sĕlbatecĭ, omoraŭ fără milă pe toţĭ aceia carĭ nu dovedeaŭ la minut că eraŭ de partea lor. Fugariĭ noştrĭ aveaŭ de ce se teme; nicĭ Slaviĭ, nicĭ Unguriĭ nu eraŭ pentru eĭ. Româniĭ chiar li se arĕtară câte odată vrăjmaşĭ, luându-ĭ drept boierĭ fugiţĭ din Bucureştĭ, pe care şi-ĭ închipuiaŭ nişte tiranĭ goniţĭ din România.

In tot lungul drumuluĭ treceaŭ oamenĭ înarmaţĭ, noaptea se auzeŭ strigăte îngrozitoare în toate limbele; prin gropĭ morţĭ; satele eraŭ deşerte şi casele pe jumĕtate arse.

In Banat, din timp în timp, pichete de cevalerie oprea mica caravană. Ast-fel, odată ea fu oprită şi dusă într'un câmp sîrbesc în minutul chiar în care o parte mare de cavalerie ungurească era gata să se scoboare de pe colinele ce se aflaŭ în faţa noastră; decĭ o luptă trebuia să aibă loc fără întîrziere.

„Să mĕ ducă înaintea generaluluĭ“ zice D-na Rosetti.—„E la masă Doamnă“.—In urma maĭ multor stăruinţe, fu introdusă în cort, singură dinaintea tuturor acelor ofiţerĭ.—„Generale, nu putem rĕmâne aci în momentul bătălieĭ“.

Generalul dă ordin să introducă şi pe bărbatul sĕŭ cu ceĭ-l'alţĭ tovarăşĭ, pe carĭ îĭ primeşte cu multă politeţă, oferindu-le câte o cafea.—Unul dintr'înşiĭ, uită primejdia, începe cu şeful sêrb o intrevorbire politică. D-na Rosetti, îngrijită de înceţineala şefuluĭ, bănuind că dinadins o face, apucă paseporteie pe care le găsise pe masă, ia un condeiŭ, îl pune în mână zicându-ĭ: „Iscăleşte generale“. El iscăleşte şi D-na le împarte prietenilor.

La cel din urmă care era al D-neĭ Rosetti şi care purta şi numele sĕŭ de familie (Grant) el exclamă... „O Engleză!“ Nu-ĭ venea a crede.

Putură decĭ să-şĭ urmeze drumul; dar prin câte primejdiĭ! Resvrătiţiĭ puteaŭ să-ĭ zugrume; guvernul austriac putea să-ĭ aştepte, par'că nu era el înştiinţat de către Ruşĭ saŭ Turcĭ de evedarea lor? La Pranchova, aproape de Semlin, D-na Rosetti se hazardă să ia oare care informaţiĭ; consulul Englez, precum şi alte persoane îndatoritoare, îĭ spuseră că aveaŭ totul de temut, că consulul rusesc ar fi gata să-ĭ aresteze. Fără întîrziere, eĭ se despărţiră, căcĭ numĕrul fiind prea mare, îĭ putea trăda. Cea maĭ mare parte se urcară în vaporul ce mergea în susul rîuluĭ Sava. Tot soiul de oamenĭ eraŭ pe acel vapor, fel de fel de rase, de limbĭ, de partizĭ, înarmate până în dinţĭ, disputându-se, fără a se putea înţelege, asupra afacerilor timpuluĭ.

Ce-ĭ maĭ curios, în aceştĭ călĕtorĭ e că proscrişiĭ noştri, cu gândul tot la ideile lor, nu eraŭ atâta ocupaţĭ de primejdia în care se aflaŭ, cât de a face propagandă. In câmpul sîrbesc de care vorbirăm maĭ sus, eĭ explicaŭ şefuluĭ cum Sîrbiĭ, Slaviĭ în general, lucrase contra lor înşile şi în ce falsă posiţiune s'aŭ pus pentru rîdicarea Austrieĭ.—Intrând în zidurile atât de dorite ale Agramuluĭ, unde credeaŭ să găsească o oare care siguranţă, cel întêĭ lucru care-ĭ isbi fu arestarea maĭ multor ofiţerĭ Croaţĭ saŭ Sîrbĭ, pe care austriaciĭ o făceaŭ chiar în minutul acela şi gata a pune în fiare pe apărătoriĭ lor.

Intrarea în Viena, fu şi maĭ tristă. Era a doua zi după o bombordare. Austria,

---

FOIŢA ZIARULUĬ „ADEVĔRUL“

(59)

FORTUNÉ DU BOISGOBEY

Blana spânzuratuluĭ

(Urmare la Koja sângerată)

CAPITOLUL IV

Aceasta fu de ajuns ca, printr'o urmare de transiţiĭ neprevĕzute, conversaţia să reintre în ideile generale care de obiceiŭ înveselesc marile dineurĭ. Puţină politică, sport în de ajuns, o bănuială de resumat literar, totul, potrivit din clevetirĭ de ale luneĭ şi din câte-va ecourĭ de culise. Toţĭ aceĭ streinĭ eraŭ oamenĭ din bună adunare, foarte bine informaţĭ de lucrurile parisiene şi dând foarte bine replica unuĭ vorbitor experimentat cum era bună oară căpitanul. Simancas şi doctorul nu preţuiaŭ cât el, dar ştiaŭ să se ţină la locul lor, aşa că totul se petrecu minunat până la sfîrşit.

Numaĭ, când marchisa îĭ luă braţul ca să se întoarcă iar în marele vestibul, acolo unde concentrează viaţa castelului, Nointel fu foarte mirat auzind'o zicându'ĭ:

— Am să te părăsesc. Am trebuinţă să fiŭ singură. E bizar, dar e aşa. Ne vom revedea mâine dimineaţă. La nouă să fiĭ călare.

Câte-va cuvinte damelor, câte-va strângerĭ de mână domnilor şi atâta tot. Castelana se duse pe uşa cea mare lăsându'şĭ oaspeţiĭ să petreacă cum or putea.

— De o cam dată, asta'ĭ prodigios, îşĭ zise căpitanul. Unde dracu s'o fi ducând? Să se roage pentru sufletul d'Orcivaleĭ? Ar fi în stare!

Oaspeţiĭ marchiseĭ trebuiaŭ să fie la curent cu obiceiurile sale, căcĭ nu părură de loc miraţĭ de această retragere grăbită. Damele se reîntoarseră la whistul lor; tineriĭ organisară un baccarat, Saint-Galmier se puse să joace eşec c'un hidalgo de foarte bună aparenţă, iar Simancas începu o gravă conversaţie în spanioleşte cu personagiul care şezuse în dreapta marchiseĭ la masă.

Nointel, se găsi decĭ foarte isolat. Dreptul e că î se oferise de a face parte la baccarat, dar el se scusase cu multă politeţe.

Nu cugeta de loc să'şĭ încerce norocul la joc. Se gândea la ciudata dispariţie a marchiseĭ şi la dimineaţa de a doua zi. Se gândea aşa de bine la aceasta, că'ĭ veni ideia să imiteze şi el pe castelană şi să profite de libertatea absolută care era o regulă la dênsa ca să dispară şi el. O ţigară fumată în singurătate la gura sobeĭ, îl tenta maĭ mult de cât adunarea indiferenţilor care umpleaŭ vestibulul. Şi ceva maĭ mult se cam ferea de a intra în vorbă cu generalul peruvian care'l observa cu coada ochiuluĭ şi care sta gata să'l întâmpine. Pentru asta, după ce se plimbă câte-va minute de la un capăt la cel-alt al săleĭ, eşi încetişor pe uşa cea mare care dădea într'un coridor de onoare. Aci, găsi doĭ treĭ feciorĭ puşĭ la disposiţia invitaţilor, dintre care unul îl conduse în apartamentul sĕŭ, unde totul era pregătit ca el să poată trece o noapte plăcută.

In căminul din salonul cel mic care preceda odaia de culcare, ardea un foc luminos un foc de lemne de fag. Pe masa de abanos cu incrustaţiĭ de aramă, un candelabru de argint cu patru lumînărĭ aprinse, gazete, reviste, albumurĭ, treĭ cutiĭ cu ţigărĭ excelente, compatriote parfumate de ale castelaneĭ havanese. Maĭ departe, pe o măsuţă de stejar, un samovar moscovit, cutia cu ceaiŭ şi ceşcele de porţelan chinezesc, un aparat simplu şi comod pentru facerea cafeleĭ, iar în nişte flacoane de cristal, spirt de Franţa, rom de Antile şi Kummel de Rusia. Toate visele unuĭ băiat al singurătăţeĭ realisate prin îngrijirile prevĕzătoare ale unuĭ servitor deştept.

Acest servitor, pe seama căpitanuluĭ, veghia în anticameră; el ceru ordine pentru a doua-zi, şi Nointel congediindu'l, îl spuse că la nouă fix să'ĭ fie calul gata. Apoĭ, se îmbrăcă cu ţinuta de casă, îşĭ puse vestonul englezesc, încălţă pantofiĭ de marochin şi se aşeză într'un fotoliŭ imens ca să poată filosofa în voie.

Dar era scris ca meditarea luĭ să fie tulburată chiar de la început. Abia începuse a'şĭ trece prin minte incidentele sereĭ că cine-va bătu încetişor la uşe. Căpitanul îşĭ închipui de o cam dată că putea fi D-na de Barancos care venea să'ĭ facă o visită. Excentricitatea era la ordinea zileĭ la această marchisă şi putea foarte să presupună c'ar fi apucat'o fantasia de a călca peste orĭ ce convenienţe. Se sculă repede, alergă să deschidă şi, în locul încântătoruluĭ chip al castelaneĭ, el vĕzu figura displăcută a luĭ Simancas.

— Ce'mĭ pofteştĭ? întrebă dânsul cu bruscheţă pe Peruvian care'şĭ permitea să nu'ĭ dea pace nicĭ chiar în camera sa.

— Am a vĕ vorbi lucrurĭ foarte serioase, rĕspunse Simancas făr'aşĭ pierde cumpătul, şi vĕ rog să'mĭ acordaţĭ favoarea uneĭ întrevorbirĭ. Ştiŭ că nu vĕ place tovărăşia mea, dar sunt sigur, că de astă dată, nu veţĭ regreta c'aţĭ ascultat aceia ce am a vĕ spune.

Nointel hesită puţin, dar îşĭ zise că maĭ curând saŭ maĭ târziŭ va trebui să se explice în mod definitiv cu acest ticăloş, şi că e cu mult maĭ bine să termine numaĭ de cât.

— Fie! zise el, intră. Voesc să te ascult cu condiţie să fiĭ scurt şi maĭ cu seamă să mergĭ drept la scop. Nu sunt dispus să te primesc pentru plăcerea de a vorbi cu seignoria D-tale.

— N'aveţĭ teamă. Am călătorit mult prin America şi ştiŭ că timpul e bun: *time is money*. Imĭ propun să preţuesc în banĭ minutele ce consimţiţĭ a-mĭ acorda.

Cu această promisiune, Simancas se furişă în cameră, luă un scaun pe care i-l oferea căpitanul ce se aşezase, din noŭ în fotoliul luĭ, şi începu în aceştĭ termenĭ:

— Vĕ aducĕţĭ aminte, Domnule, de o oare-care conversaţie ce avurăm, acum câte-va zile, în casa amiculuĭ meŭ Saint-Galmier?

(Va urma).

învigătoare prin ceartă și desunirea celor trei popoare, își stabilise pentru câtva timp, tronul stăbiciunei sale, pe acele dărămăturî și ruine neegale și gata să cadă!

De aci în colo fugarii noștri sunt în siguranță. Eî încep a respira maî liber.

Margaretta C. Jecu

INFORMAȚIUNI

— —

Majoritățile din Cameră și Senat s'aŭ întrunit aseară la Senat.

Aproape toțî miniștrii aŭ fost de față.

S'aŭ făcut încercărî nouî pe lângă D. Pĕucescu de a'și retrage contra-proiectul sĕŭ la legea tocmelilor agricole. D. Péucescu a declarat însă, cu nicî un preț nu se va retrage din lupta pe care a început'o în contra D-luî P. Carp, cu atât maî vêrtos, că numĕrul aderenților contra-proiectuluî sĕŭ s'a mărit în aceste câteva zile din urmă.

S'aŭ discutat și cele-l'alte proiecte și apoî întrunirea s'a sfîrșit.

In sfîrșit după o viață zbuciumată, asociația Maican-Stefănescu s'a desfăcut, din cauza repețitelor scandale provocate de fostul colonel.

Desfacerea s'a făcut din cauză că întreaga trupă, în cap cu D. Th. Stoenescu, directorul sceneî, și-a dat demisiunea.

Felicităm pe D. Stefănescu de această soluțiune.

Vom reveni mâine cu amănunte.

Aseară după a treia convocare, a fost o întrunire la societatea preseî. Eraŭ prezențî 20 membri.

D. C. C. Bacalbașa membru din comitet a dat seamă despre cheltuielele baluluî mascat; care aŭ fost aprobate.

S'aŭ admis ca membrî activî D-na Margareta Jecu și D. colonel Boteanu; iar ca membru corespondent D. C. C. Dutculescu.

S'a ales un membru în comitet pe D. Al. Ciurcu.

S'a dat apoî aprobare pentru un noŭ bal.

S'a angajat o importantă negociere între compania de gaz și primăria Capitaleî.

Compania de gaz propune primărieî de a i-se prelungi concesiunea încă pe 19 anî. In schimb compania se obligă a ilumina toate stradele din mahala cu gaz aeriform, a renunța la remunerația de un milion 200 miî de leî prevĕzută în contract, a stinge procesul de 600 miî leî pendinte între companie și primărie, a ilumina centrul orașuluî cu electricitate și a lua asupra sa toate instalațiunile electrice ale primărieî.

Consiliul comunal va discuta în curênd această propunere.

D. Charles Dellattre a fost primit, sunt câte-va zile, de M. Sa Regele și de prințul Ferdinand, cărora le-a remis câte un exemplar al Anuaruluî național al Românieî pe anul corent 1893.

Nu putem în destul recomanda lectorilor noștri această carte necesară orî căreî persoane cu cele maî micî relațiunî de afacerî.

La 1 Martie a. c., va apare sub direcțiunea D-luî G. Sfetea, un buletin intitulat *Bibliografia Românieî* în care se vor publica gratuit toate cărțile literare, didactice, științifice, medicale, etc. etc., note musicale care aŭ apărut, și vor apare în limba română, saŭ în limbî străine, referitor la românî.

Această publicațiune este organul direct al „Librărieî Române“ și este menită a aduce marî foloase școalelor ce voesc a fi în curent cu progresul scrierilor susmenționate.

In interesul propriŭ și pentru realizarea scopuluî propus, D-niî autorî, ziariștî, editorî și tipografî sunt călduros rugațî a trimite câte un exemplar din scrierile lor și publicațiunile D-lor redacțiuneî, 96, str. Lipscanî, Bucureștî. Abonamentele pe un an 10 leî, pentru D-niî profesorî, studențî, institutorî și învĕțătorî leî 2. Abonamentele se fac numaî anual.

Mâine, Vinerî 19 Februarie, se va da la Circul Sidoli o reprezentație extraordinară în beneficiul simpaticuluî și spirituatuluî clovn rus, D. Beketow, care pleacă.

Spectacolul promite a fi foarte atrăgător, de oare-ce, pe lângă producțiunile obicînuite, clovnul Beketov va executa 10 numere speciale.

Aflăm că Academia superioară de medicină din Paris, în urma constatărilor făcute, a permis în toată Franța consumațiunea apeî minerale de Gieshübler. Proprietarul acesteî surse merită felicitărî pentru acest succes căpătat într'o țară, unde este un lucru aproape imposibil ca o apă minerală streină să se bucure de această favoare.

PAUL BRULOT

BOUL GRAS

Era o minune. Măcelarul însuși nu-șî maî putea veni în fire, se uimea, de dimineața până seara, cu zîmbete dê triumf, cu brațele încrucișate, fața umflată, cu ochiî căscațî peste masură. Dintr'o dată îșî asigura toată clientela cea bună din mahala.

Nicî odată nu se vĕzuse un boŭ așa de mare. De treî zile, cele treî zile di'naintea lăsatuluî de sec, de când Gaillard — așa se numea monstrul — era expus în prăvălie, trecătoriî se opreaŭ, se formaŭ grupe, stăteaŭ ceasurî întregî, îî admiraŭ trupul plin, se miraŭ de filozofia luî neasemănată.

Căcî era minunat, minunat ca greutate și ca seninătate, foarte curat, de altmintrelea, aproape elegant, aproape cochet, cu pĕrul tuns de curînd, cu capul împodobit cu florî și panglice împletite cu artă.

Trupul luî mare umplea toată prăvălia cea strîmtă. Impiedica trecerea. Cele maî micî mișcărî ale sale, până și încrețirea pieleî, eraŭ înfricoșătoare.

* * *

Fusese legat cu o sfoară de un cuiŭ. Precauțiune nedreaptă și ridicolă: se părea că ar fi fost în stare să ridice prăvălia șubredă cu obloane cu tot.

Și de altmintrelea, trist și resemnat, cu privirea țintită nehotărit nu părea a avea poftă să se miște fără nicî un folos. Nu sta în firea luî aceasta. Ceî maî puțin pătrunzătorî, îî preziceaŭ o inimă blândă și liniștită. Un copil se acăța de coarnele luî. Niște blestemațî îșî găseaŭ să'l ciupească îndată ce măcelarul întorcea spatele.

Fără să-șî ia în seamă puterea, el îî lăsa în pace, cu nepăsarea unuî fatalist, convins de deșertăciunea tuturor încercărilor de împotrivire contra ursiteî.

Iar în ochiî luî marî, albaștri, seninî, se vedea câte odată ca un fel de înaltă și curată milă pentru omenire.

Cu toate astea, din mulțime se auzeaŭ exclamațiî:

— Oh! dar știî că e frumos? — Poțî scoate o mulțime de biftece dintr'însul! — N'are să bea, nu!...

I-se pusese sub nas un blid cu apă curată, iar el tot pleca și ridica botul fără să se hotărască, neștiind daca i-î sete saŭ nu.

— N'are să bea, nu!... repeta mulțimea. Intărtațî de seriozitatea luî, alțiî îl înjuraŭ.

— Boŭ e ăstă?! E vacă! — Tis dubală! —Oh! ce dobitoc!

* * *

La dreptul, nu era nicî moliciune, nicî nepăsare, ci o tărăgăneală, o resemnare.

Odinioară, Gaillard muncise la câmp, trăgând brazde lungî pe țarine, voinic și zdravăn. Ca orî care nobil din rasa luî, era deprins a privi câmpiile marî, vĕzduhul nemărginit, în lumina limpede a câmpurilor scăldate de soare.

Privirea luî, nespus de întunecată. ca pierdută într'o visare îndărăptnică, avea pentru mulțimea asta o elecvența deosebită, elocvența ființelor lipsite de graiŭ. Arăta mirarea, părerea luî de rĕŭ, în fața acestor case negre, a sgomotuluî din strade, a ceruluî cenușiŭ, a pavajuluî plin de noroiŭ, a orizontuluî mărginit, a grupurilor de cască-gură rĕutăcioșî și fără căpătâiŭ, maî ticăloșî de cât dînsul pe care era să-l maî înobileze sacrificiul apropiat, lovitura de măciucă a măcelaruluî.

Gaillard era bătrîn. Tablița atîrnată de gâtu-î, care spunea că este numaî de 4 anî mințea. Măcelarul îșî înșela mușteriiî.

Gaillard nu era crescut în grajdurî, îngrășat de lenevie, până în ziua în care cuțitul îî deschide gurile morțeî. Cu toate că părea foarte greŭ, carnea îî era tare, iar picioarele țapene. Șapte anî trăsese la plug, biciuit, lungindu-șî gâtul.

In timpul din urmă maî ales, când tovarășul luî de muncă, bătrîn și el, murise de trudă, trebuise să-șî îndoiască silințele, ca să poată lucra pentru doî. Stăpînul sĕŭ, țăran interesat nu-l cruța.

De cu noapte eraŭ amîndoî în picioare. Lucrul începea, împovărător, plictisitor, pe orî ce fel de vreme, în campul mare și rodnic, până când nu se maî zărea lumină, la vremea în care se făcea tăcere în toate părțile, în care dealurile din împrejurimî se pierdeaŭ în ceață.

Și într'o zi, o întâmplare, îî schimbase de odată felul de traiŭ.

Intr'o silință neobicînuită, îșî scrintise un picior, iar stăpînu-sĕŭ vĕzêndu-l de aci înainte nefolositor, îl dusese la obor, și uitând cât îl slujise de bine, îl vîndu pe un preț de nimic.

* * *

Acum, ședea acolo, în dugheana întunecată, îngrășat în câte-va săptămânî de odihnă, părênd și maî mare între lucrurile cele micî din juru-î, expus la mirarea tuturor proștilor, la batjocurile nesimțitorilor.

Apoteoza luî caraghioasă, ținu treî zile; și treî zile, îșî păstră aceeașî nepăsare, aceeașî privire blîndă și adîncă.

In ajunul lăsatuluî de sec, fu plimbat pe strade, cu mare pompă, urmat de mulțimea de gură cască. Mergea serios și liniștit, fără să-î pese de triumful seŭ.

A doua zi, capul luî Caillard, încoronat cu dafinî poleițî, era expus atârnat de un cuier, dinaintea măcelărieî.

Și ochiî seî marî deschișî și ațintițî, păstraŭ aceeașî arătare de milă și de filosofie înrădăcinată.

E. V.

DIFERITE STIRI

DIN ȚARA

Temperatura: Observațiunea caseî **A. Menu et C-nie**, opticianî, Calea Victorieî 83, pe ziua de 18 Februarie *1893*.

Miezul nopțiî	— 0
7 ore dimineața	+ 2.5
Amiazî	+ 5.5
Inălțimea barometrică	765
Starea ceruluî: brumat	

*

Primim următoarea scrisoare cu rugăminte a o publica:

Domnule Director,

Vĕzênd în numĕrul D-voastră de la 17 curent oare-care informațiune relativă la un fapt petrecut între mine și directorul cancelarieî Mitropolieî din Bucureștî, viŭ a vĕ face cunoscut, cum s'a întâmplat faptul.

In ziua de 11 Februarie c. m'am dus la Mitropolie să-mî iaŭ un act de transferare ce-l aveam depus acolo împreună cu o petiție. Intrebam pe sub-directorul cancelarieî despre acest act și resultatul petițieî, când de odată se deschide o ușă laterală și apare directorul Mitropolieî întrebând pe sub-director: cine e...? arătând spre mine, cu vorba neterminată și emoționat. Sub-directorul se grăbește a-î rĕspunde: este diaconul de la Galațî, căruia s'a învoit a servi.

Directorul devenind furios mĕ întreabă:

— Pentru ce umbli ast-fel îmbrăcat?

— Pentru că așa e portul pe acolo, îî rĕspund eŭ. Dar directorul atinge culmea furieî și tremurând și bătând din picior strigă:

— Să știî că nu-țî daŭ voe să servești.

Printr'o mișcare a capuluî i-am arătat indiferența. Un cuvînt de așî fi zis, eram sigur că sălbătecia l'ar fi împins și maî departe.

Las opinia publică să aprecieze purtarea acestuî om, care e departe de demnitatea unuî director de cancelarie și căruia i-ar ședea maî bine în altă parte de cât în capul cancelarieî Mitropolieî. Purtarea luî nu e demnă nicî față de servitorî, necum față de preoțî și maî adăogând că eŭ n'aveam cu el nicî o relație până în timpul de față.

1893 Februarie 17.

Diacon C. I. Kihaia.

*

Din cause neprevĕzute, conferința D-luî G. D. Pallade care era să o țină astă-seară în Palatul Ateneuluî se amână pentru altă dată.

*

Rugăm pe D. șef al serviciuluî de salubritate publică să bine-voiască a face o mică vizită caseî cu No. 16 din strada Academieî (Casa Carapati) a căreî curte e atât de infectă și exală mirosurile cele maî grele în cât bieții locatarî trăiesc într'o permanentă atmosferă viciată și vătămătoare sănătățeî.

*

Sâmbătă 20 Februarie se va da în palatul Ateneuluî, *Concert și Teatru* în beneficiul simpaticuluî artist Al. Moru, cu grațiosul concurs al D-lor I. Florescu, Haritonovicî, Ilie Ionescu, I. B. Simionescu, T. Calotescu și a Gruber.

*

DIN STRAINATATE

Ni se scrie din Madrid că guvernul spaniol a solicitat de la Papa o reformă prin care să poată ajunge la realizarea oare-căror economiî asupra bugetuluî cultelor.

*

O mulțime de meetingurî de protestare contra biluluî home-rule s'aŭ ținut în provincia Ulster. Intr'unul din aceste meetingurî s'a propus trămiterea a 10.000 de delegațî la Londra pentru a lua parte la meetingul de protestare ce se va ține în Trafalgar-Square.

*

Președintele Camereî franceze a anunțat într'una din ședințele trecute că a primit o cerere de urmărire din partea D-luî Andrieux contra D-luî E. Arêne.

* * *

File rupte din Album

A reduce universul la o singură ființă, a ridica o singură ființă până la Dumnezeŭ; iată ce este iubirea.

V. Hugo

*

Nimic maî amabil ca un bărbat care seduce; nimic maî odios ca seductorul.

Ninon

*

Poartă-te cu norocul ca cu ceî rĕî de plată; nu despreţui cele maî micî aconturî.

Levis

*

Aceî carî se jeluesc de avere nu aŭ de cât a se jelui de eî însu-șî.

Voltaire

* * *

Un ultim cuvênt

E vorba de o mică baletistă, de la teatrul Karageorgevicî;

— *Ah! e o fată foarte frumoasă.*

— *Da! dar e și foarte econonomă.*

— *Cum asta?*

— *Cu un salariŭ de 50 leî pe lună, a economisit 30 miî leî într'un an'*

Desbaterile Parlamentare

CAMERA

Urmarea ședințeî de la 17 Februarie 1893

D. D. Sturza (Bârlad), propune suprimarea aliniatuluî al treilea.

Se resping toate amendamentele, și se votează articolul II.

D. C. C. Dobrescu, cere la art. 3 câte-va explicațiunî pe care D. Take Ionescu se grăbește să i le dea.

La art. 5 D. C. Dobrescu Argeș cere înmulțirea cântăreților și a bisericilor în comunele rurale.

D. Take Ionescu rĕspunde că deja cântăreții costă pe stat peste 900 miî leî pe an, iar înmulțirea bisericilor așa cum cere D. Dobrescu Argeș, ar încărca budgetul cu 6 milioane.

D. D. A. Sturza (Bêrlad), cere să fie măcar câte douî cântărețî de fie-care biserică, și câte un ajutor la fie-care paroh.

Maî cere ca toțî cântărețiî să fie scutițî de streajă și de zilele de prestație.

D. N. Filipescu, raportor, spune că comitetul delegaților primește amendamentul D-luî Sturza, numaî în ceea-ce privește scutirea de strajă; în ce privește zilele de prestație, se va discuta la legea drumurilor.

D. N. I. Micescu cere ca fie-care biserică să aibă câte un paracliser.

D. Take Ionescu rĕspunde că opoziția din Cameră, cere maî mult chiar de cât prelațiî din Senat.

D. Filipescu, comunică că comitetul delegaților a respins toate amentamentele; Camera, asemenea, le respinge și votează art. V.

La art. VII,

D. D. A. Sturdza (Bêrlat), propune încă un amendament zicênd că speră că „măcar acest amendament va fi primit“.

După o explicație a D-luî Take Ionescu, D. N. Filipescu, raportor, spune că comitetul delegaților nu a putut primi „nicî măcar acest amendament“ al D-luî Sturdza. (Ilaritate).

Vocî: N'are noroc D. Sturdza!...

D. N. Fleva, luând cuvîntul la art. 12, execută pe D. Take Ionescu care în 1889 făcea paradă de liberalism, și care acum vine cu legî guvernamentale și reacționare.

D. Take Ionescu spune că nu va rĕspunde D-luî Fleva la chestia personală pe care a făcut'o; se mulțumește a dovedi că D-sa nu a făcut la art. 12 de cât că a lăsat nescbimbate dispozițiile legeî actuale.

Explică și justifică, până la un punct, conduita sa politică.

La orele 6 se ridică ședința.

Ședința de la 18 Februarie 1893

Ședința se deschide la ora 1 jum. sub preșindenția D-luî Gr. Pĕucescu.

Prezențî 110 deputațî.

Se fac formalitățile obicinuite.

D. Al. Vidrașcu roagă Camera să voteze cât maî curênd recunoașterea calitățeî de cetățean român D-luî Dr. Aurel Babeș.

Se hotărește a se pune imediat la vot și se votează cu 78 bile albe, contra 2 negre.

Se recunoaște asemenea calitatea de cetățean român D-lor Niculae Năsturel și Ion Socec.

D. Stefănescu-Gogu întreabă pe ministrul de justiție ce este cu scandalul de la parchetul din Craiova unde procuroriî s'aŭ bătut între dînșiî, și anunță o interpelare.

D. Păsăreanu depune o petiție a locuitorilor din Strehaia.

Se intră în ordinea zileî: urmarea discuțieî asupra legeî cleruluî.

SENATUL

Urmarea ședințeî de la 17 Februarie 1893

D. G. Mârzescu continuând apasă maî cu seamă asupra faptuluî că în proiect primarul poate fi luat și afară din Consiliŭ și se declară contra proiectuluî.

D. Popescu raportor respunde D-luî Mârzescu și laudă legea.

D. G. Panu ține un lung discurs prin care arată că s'aŭ lărgit sub oare care raporturî sfera de acțiune a consiliilor comunale dar în schimb primarul, transformat în agentul potereî centrale, devine a tot puternic.

D. Panu arată că această lege este draconică, napolioniană, după sistemul unitar francez, și că în fond este o lege despotică.

D. Al. Lahovary se încearcă a rĕspunde D-luî Panu.

— Discuțiuneea se închide.

— Proiectul se ia în considerație.

— Ședința se ridică la ora 6.

Ședința de la 18 Februarie 1893

Președenția D-luî Gh. Cantacuzino.

Prezențî 78 senatorî.

Se fac formalitățile obicînuite.

La ordinea zileî discuția pe articole a legeî comunale.

Primit două scrisorî, voesc a vĕ cunoaște, avețî încredere.

Doamneî R. R. 100 R. R.

Loco.

Ultime Informații

— —

Demisiunea Mitropolitului Primat

I. P. S. S. Mitropolitul Primat Iosif Gheorghian și a dat demisiunea, care a fost primită.

Motivul se zice că ar fi purtarea arogantă a luî Take Ionescu, precum și proiectul pentru aservirea cleruluî.

Unul din organele Menagerieî regale — am numit pe *Constituționalul* — vĕzênd neghiobia pe care aŭ comis'o ceî carî voiaŭ să ne oprească de a publica în *Adevĕrul*

MENAGERIA REGALA

caută să ne facă pe noî vinovațî și instigatorî de scandal.

Constituționalul dă o dovadă de foarte puțină inteligență, când speră că va face pe cineva a crede că *Adevĕrul* provoacă pe autoritățî pentru a-șî mări tiragiul.

N'avem nevoe de asemenea mijloace, căcî tocmaî ceî carî compun

MENAGERIA REGALA

ne asigură succesul

Dar a pretinde *Constituționaluluî* ca să înțeleagă asemenea lucrurî, e tot așa de greŭ ca și a cere demnitate de la tipurile, care compun

MENAGERIA REGALA

pe care vom începe a le prezenta publiculuî în numerile noastre de Duminecă.

Intrunirea conservatorilor

Intrunirea intimă de aseară ținută la Senat a majorităților parlamentare, s'a încheiat printr'o vie altercație dintre D-niî P. Carp și Gr. Pĕucescu.

Intrunirea a fost prezidată de D. Ianov. Presențî aŭ fost miniștriî L. Catargiŭ, P. Carp, Al. Lahovari, Al. Margbiloman, Take Ionescu și Const. Olănescu.

D. Al. Lahovary vorbește despre interpelarea D-luî N. Fleva și arată cum liberaliî vor să profite de unele neînțelegerî personale ce s'aŭ pronunțat în timpiî din urmă în sînul partiduluî conservator.

Apoî insistă pe larg asupra temperamentuluî politic al D-luî N. Fleva și roagă pe deputațî să nu scape nicî o ocazie spre a înfrâna *apucăturile anarhice ale acestuî om. Acest om*—zice D. Al Lahovary,—vrea să provoace o serie de scandalurî, carî să compromită demnitatea parlamentuluî. Nicî un mijloc, fie orî cât de anarhic nu repugnă *acestuî om* spre a provoca o serie nesfîrșită de scandalurî.

Stă în puterea deputaților conservatorî ca în ședința de Lunî, când *acest om* îșî va desvolta interpelarea, să-l pună la locul sĕŭ, fie prin intreruperî dese, fie prin alte mijloace.

Discursul violent al D-luî Al. Lahovary a produs o rea impresie și imediat *D. Gr. Pĕucescu* se ridică și rĕspunde, că fără îndoială ar fi în interesul guvernuluî ca să se pue un hotar agitațiunilor desfrănate ale D-luî N. Fleva. De cât aceasta nu se poate obține prin mĕsurî violente, căcî odată aruncată mănușa din partea conservatorilor, D. N. Fleva cu amiciî sĕî se vor grăbi s'o ridice și apoî lupta violentă nu va putea prin nimic a fi împiedicată.

D. Pĕucescu crede, că printr'o nepăsare aparentă a majoritățiî D. Fleva ar putea să fie ușor dezarmat. In tot cazul D-sa cu amiciî sĕî nu provoca pe D. Fleva la violențe și nu-î vor da nicî o importanță.

Apoî vorbește D. *N. Voinov* asupra legeî cleruluî și combate articolul, care prevede perceperea uneî taxe anuale de patru leî de la locuitoriî comunelor rurale. D. Voinov descrie în colorî viî starea mizeră a țĕranilor, carî abia aŭ din ce să se hrănească și propune ca taxa de patru leî să se înlocuiască prin alt-ceva.

D. *P. P. Carp* susține taxa de patru leî și face marî elogiî D-luî Take Ionescu pentru legea cleruluî.

D. *Gr. Pĕucescu* combate taxa de patru leî și arată cum țĕranilor li s'aŭ făgăduit pămênturî și până azî nu li s'a dat aproape nimic. Cum dar D. Carp, care le-a promis marea cu sarea, acum vine și susține o taxă, care spoliază pe țĕranî de puținul ce aŭ.

D. *Voinov* declară că D. Carp l'a învins dar nu l'a convins. D-sa va vota legea cleruluî, de și știe că face rĕŭ admițênd taxa de patru leî. Se supune însă disciplineî de partid.

Apoî s'a hotărît ca viitoarea întrunire să aibă loc Miercurî seara.

Bursa din streinătate

Bursa din Viena

De la 16 Februarie 1893.	Florinĭ
Napoleonul	9.64
Imperialul	—
Livra turcecscă	10.84
Arg. C. Pap	100—
Rubla	128.—
Anstalt	339 15
Renta perp. austr	99.20
aur "	117.90
aur ungară	116.10
argint austr.	98.80
Schimb asupra Londreĭ	121.45
" " Parisuluĭ	48.20
" " Berlinuluĭ	59.45
" " Amsterdam	100.70
" " Belgieĭ	48.15
" " Italieĭ	46.30
Tendinţă	

Bursa din Berlin

De la 16 Februarie 1893.	Mărcĭ
Napoleonul	16.235
Renta R. aur 5%	98.30
C. F. R. "	103.—
R. aur %	84.75
Imprum. municipal Bucureştĭ	97.70
Rubla	216.45
Disconto	197.25
Schimb asupra Londreĭ	20.305
" " Parisuluĭ	81.—
" " Amsterdam	167.70
" " Vieneĭ	16870
" " Belgieĭ	81.—
" " Italieĭ	77·55
Tendinţă	—

Bursa din Paris

De la 16 Februarie 1893.	Francĭ
Renta tranc. 4½ la sută	105.72
" " 3 " "	98.32
" R. aur 5 " "	—
" Italiană	92.90
" Ungară 5	97.06
Ext. Esp	63.18
Imprum. grecesc.	357.—
Bancă otomană	586.25
Datoria unif. Egipt	502 50
Loturĭ turceştĭ	93.87
Cec asupra Londreĭ	25.175
Schimb asupra Vieneĭ	205.50
" " Amsterdam	206.43
" " Berlinuluĭ	121.93
" " Belgieĭ	3/32
" " Italieĭ	3 11/16
Tendinţă	—

Bursa din Londra

De la 16 Februarie 1893.	L. St.
Noul com. englez	98 15/16
Banca română	6 3/4
Schimbul asupra Parisuluĭ	25.36
" " Berlin	20.56
" " Amstedarm	12.03

Bursa Paris (Bulev.)

De la 16 Februarie 1893.	Francĭ
Renta franc 3%	98.30
italiană	92 87
Banca otomană	585.62
Tendinţă	—

Bursa din Francfort

De la 16 Februarie 1893	Mărcĭ
Renta R. aur 5%	98.05
" " " 4%	84.80

Tipografia Modernă, Gregorie Luis, Strada Academieĭ, 24